

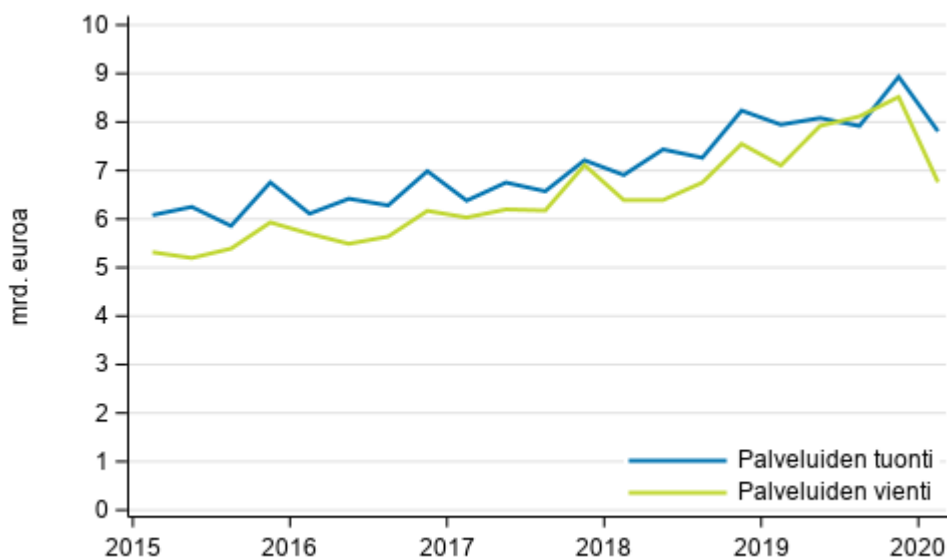
Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

2020, 1. neljännes

Matkailu laski selvästi vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä

Palveluvienti laski 5 prosenttia vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Palvelutuonti laski 2 prosenttia. Palveluita vietiin 6,8 miljardilla eurolla ja tuotiin 7,8 miljardilla eurolla. Palveluviennissä ja -tuonnissa laskua oli erityisesti matkailussa ja kuljetuspalveluissa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastosta, joka on osa [maksutasetta](#).

Kuvio 1. Palveluiden tuonti ja vienti neljännesvuosittain

Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu vienti laski 10 prosenttia ja tuonti laski 4 prosenttia vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Maksutaseen mukainen tavaravienti laski 12 prosenttia ja tavaratuonti laski 5 prosenttia.

Maksutaseen ja Tullin mukaiset tasot voivat erota, koska Tullin mukainen tavarakauppa sisältää tavaravirtoja, joissa omistajuus ei muutu. Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu sen sijaan omistajuuden muutokseen. Tullin aineistoon tehtävien muutosten lisäksi maksutaseen mukainen tavarakauppa sisältää ulkomailta ulkomaille tapahtuvia myyntejä ja ostoja.

Palveluviennin laskun takana erityisesti matkailu ja kuljetuspalvelut

Sekä matkailu Suomesta ulkomaille että matkailu Suomeen laski vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna. Matkailumenojen arvo Suomesta ulkomaille, mikä tilastoidaan matkailutuonniksi, laski 9 prosenttia. Matkailu Suomeen (tilastoidaan matkailuvienniksi) laski sen sijaan 16 prosenttia vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna.

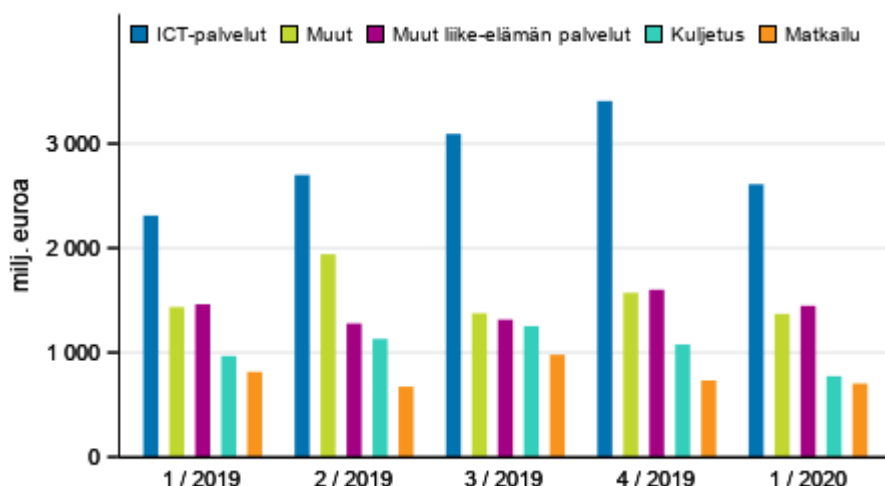
Matkailupalveluita tuodaan edelleen enemmän kuin niitä viedään. Suomeen saatiin 704 miljoonan euron arvosta tuloja matkailupalveluista vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Menoja Suomesta ulkomaille virtasi noin miljardin euron arvosta. Matkailuvientiin sisältyy esimerkiksi Suomeen joko vapaa-ajanviettoon tai liikematkalle alle vuodeksi matkustaneen henkilön kuluttamat tavarat ja palvelut.

Palveluvientiä vähensi euromääräisesti eniten kuljetuspalvelut, joka laski 19 prosenttia (188 miljoonaa euroa) edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Kuljetusvienti sisältää esimerkiksi rahti- ja matkustajakuljetuksista sekä posti- ja kuriiripalveluista syntyvää tuloa Suomeen.

Muita palveluvientiä vähentäviä palvelueriä ovat muun muassa tuotannolliset palvelut ja muut liike-elämän palvelut. Tuotannollisten palveluiden vienti laski 18 prosenttia. Muita liike-elämän palveluita vietiin puolestaan 11 prosenttia vähemmän. Laskua edellisvuoden ensimmäiseen neljännekseen nähden oli erityisesti muihin liike-elämän palveluihin kuuluvassa aluerässä: tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut.

Palveluviennin laskua hillitsi kuitenkin yhden palveluerän viennin kasvaminen. Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalveluita (ICT-palvelut) vietiin 15 prosenttia enemmän (343 miljoonaa euroa) kuin edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä.

Kuvio 2. Palveluiden vienti palveluerittäin

Yhdysvallat olivat Suomen tärkein vientimaa palveluiden osalta

Palveluita vietiin eniten Yhdysvaltoihin vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Yhdysvaltojen osuus Suomen palveluviennistä oli noin 14 prosenttia vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Palveluvienti Yhdysvaltoihin kasvoi 16 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna, kun taas tavaravienti laski 26 prosenttia. Yhdysvaltojen osuus tavaraviennistä laski 2 prosenttiyksikköä, palveluviennin osuuden kasvaessa 3

prosenttiyksikköä vuodentakaiseen verrattuna. Euroalueen osuus palveluviennistä puolestaan laski noin 5 prosenttiyksiköllä. Tavaraviennin lasku oli maltillisempaa, 1 prosenttiyksikön verran.

Yhdysvaltojen osuus tavaratuonnista pysyi samana vuodentakaiseen verrattuna, kun taas osuus palvelutuonnista kasvoi 1 prosenttiyksikön. Euroalueen osalta osuus tavaratuonnista kasvoi 1 prosenttiyksikön ja palvelutuonti pysyi samalla tasolla.

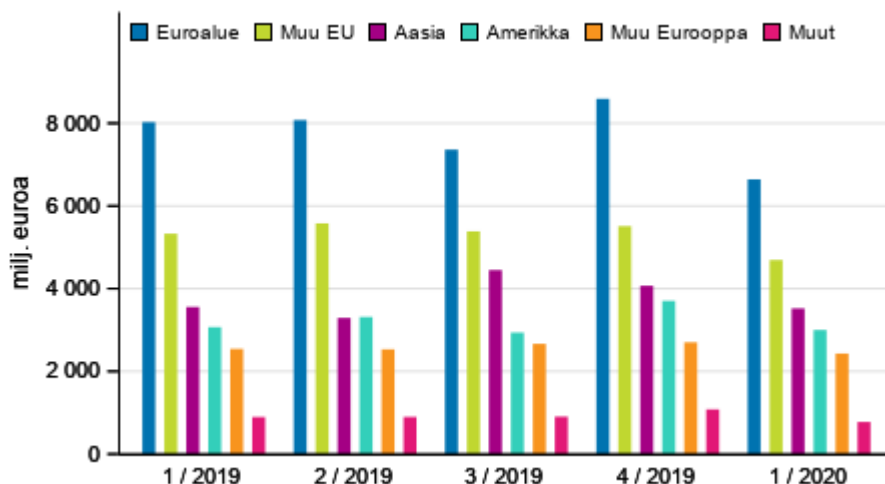
Palveluiden ulkomaankauppa Ruotsiin alijäämäistä

Palveluita vietiin Yhdysvaltojen jälkeen erityisesti Ruotsiin, jonne palveluita vietiin 13 prosenttia vähemmän vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Sen sijaan palvelutuonti Ruotsista kasvoi 2 prosenttia. Palvelukauppa Ruotsiin on edelleen alijäämäistä: Ruotsista tuotiin palveluita lähes 0,3 miljardilla eurolla enemmän kuin sinne vietiin. Tavaraita vietiin Ruotsiin 1,7 miljardin euron arvosta. Tavaravienti Ruotsiin laski 15 prosenttia vuodentakaiseen neljännekseen verrattuna.

Palveluvienti Saksaan laski 22 prosenttia, kun taas tavaravienti laski 30 prosenttia. Saksan osuus Suomen palveluviennistä oli 8 prosenttia vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Saksan osuus palveluviennistä Suomesta Eurooppaan oli 13 prosenttia. Tavaraviennissä nämä osuudet olivat suunnilleen samalla tasolla: 9 ja 13 prosenttia.

Britanniasta tuodut palvelut ylittivät palveluviennin tällä neljänneksellä. Palvelutuonti Britanniasta laski 4 prosenttia, palveluviennin kasvaessa 13 prosenttia. Palveluvienti Venäjälle laski 12 prosenttia, kun taas palvelutuonnin taso laski 20 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Kiinaan palveluita vietiin 12 prosenttia vähemmän ja palveluita tuotiin 7 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2019 alussa.

Kuvio 3. Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden vienti alueittain

Ulkomaankaupan tilastot

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osa [maksutasetta](#). Tilasto sisältää tavaroiden ja palveluiden erittelyt tarkemmalla tasolla. Maksutaseessa noudatettavat maksutasekäsikirjan (BPM6) ohjeet ja suositukset ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidon järjestelmän (EKT 2010) kanssa. Kansantalouden tilinpito julkaistaan [neljännes-](#) ja [vuositasolla](#). Rajat ylittävän tavarakaupan tiedot julkaisee [Tulli](#). Tullin julkaisema tavarakauppa toimii lähdeaineistona tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa. Siihen tehdään määritelmistä johtuvia poistoja ja lisäyksiä maksutaseen mukaiseen tavarakauppaan pääsemiseksi.

Tullin tilastopalvelu, tilastot@tulli.fi, 029 552 335.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa.....	5
Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa.....	5
Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa.....	7
Tietojen tarkentuminen.....	8
Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa

	2019				2020
	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	23 422	23 694	23 705	25 659	21 064
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	16 317	15 774	15 589	17 142	14 303
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	16 479	16 586	15 454	16 413	14 223
1.1.2 Tehtaaton tuotanto, valmistuttaminen ja välityskauppa	-163	-812	135	730	80
1.2 Palvelut yhteensä	7 105	7 920	8 115	8 516	6 761
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	483	532	456	440	398
1.2.2 Kuljetus	979	1 144	1 259	1 097	791
1.2.3 Matkailu	843	698	1 018	769	704
1.2.4 Rakentaminen	60	68	64	72	58
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	88	113	95	109	94
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	687	1 110	635	737	615
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	2 306	2 715	3 094	3 404	2 649
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	1 470	1 332	1 318	1 701	1 307
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	140	202	209	207	176
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	419	385	370	509	330
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	912	745	739	985	801
1.2.9 Muut palvelut	189	209	177	186	145

Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa

	2019				2020
	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	23 101	24 048	23 556	24 426	22 210
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	15 156	15 966	15 638	15 493	14 402
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	16 177	16 829	16 372	16 279	15 543
1.1.2 Valmistuttaminen	-552	-379	-285	-322	-658
1.1.3 CIF-FOB -muunnos	-973	-1 019	-977	-977	-939
1.1.4 Muut erot	504	535	528	513	456
1.2 Palvelut yhteensä	7 945	8 082	7 917	8 933	7 808
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	410	394	373	554	412
1.2.2 Kuljetus	1 483	1 544	1 525	1 517	1 357
1.2.3 Matkailu	1 079	1 280	1 409	1 307	979
1.2.4 Rakentaminen	100	106	110	113	84
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	361	378	361	359	385
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	218	197	192	273	216

	2019				2020
	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	1 096	1 039	919	1 205	1 215
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	2 963	2 912	2 791	3 347	2 931
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	845	810	823	823	835
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	788	743	689	912	740
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	1 329	1 359	1 280	1 611	1 357
1.2.9 Muut palvelut	236	232	237	259	229

Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa

		2019				2020
		1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
Tuonti	Yhteensä	23 101	24 048	23 556	24 426	22 210
	..Eurooppa	17 900	18 795	18 004	18 667	17 162
EU28	14 662	15 430	14 682	15 442	14 294
Euroalue	8 811	9 502	8 847	9 256	8 629
Alankomaat	1 258	1 373	1 248	1 251	1 176
Saksa	2 662	2 891	2 773	2 947	2 733
Euroalueen ulkopuolinen EU28	5 851	5 928	5 835	6 186	5 665
Britannia	1 031	952	943	1 021	999
Ruotsi	2 871	2 854	2 839	3 040	2 790
EU:n ulkopuolinen Eurooppa	3 238	3 364	3 322	3 225	2 869
Venäjä	2 222	2 248	2 208	2 233	1 800
	..Amerikka	1 685	1 865	1 794	1 910	1 667
Yhdysvallat (USA)	1 166	1 337	1 314	1 412	1 193
	..Afrikka	178	158	152	234	149
	..Aasia	3 262	3 134	3 512	3 523	3 085
Kiina	1 378	1 382	1 657	1 601	1 405
	..Muut ja tuntematon	77	96	93	93	147
Vienti	Yhteensä	23 422	23 694	23 705	25 659	21 064
	..Eurooppa	15 899	16 189	15 413	16 805	13 766
EU28	13 357	13 656	12 747	14 102	11 335
Euroalue	8 028	8 077	7 362	8 590	6 642
Alankomaat	1 354	1 283	1 159	1 252	1 279
Saksa	2 467	2 140	1 963	2 059	1 776
Euroalueen ulkopuolinen EU28	5 329	5 579	5 385	5 512	4 693
Britannia	1 102	1 112	1 108	1 218	1 053
Ruotsi	2 857	3 021	2 888	2 914	2 447
EU:n ulkopuolinen Eurooppa	2 543	2 533	2 666	2 702	2 431
Venäjä	1 104	1 101	1 142	1 183	1 065
	..Amerikka	3 069	3 315	2 937	3 704	3 000
Yhdysvallat (USA)	2 432	2 600	2 106	2 772	2 144
	..Afrikka	571	516	469	639	406
	..Aasia	3 557	3 292	4 449	4 069	3 522
Kiina	878	653	1 347	1 097	787
	..Muut ja tuntematon	325	382	436	441	370

Tietojen tarkentuminen

Maksutaseen mukaisten tavaroiden ja palveluiden tarkentuminen, milj. euroa

		1. julkistus	Edellinen julkistus (2020-03-20)	Uusin julkistus (2020-06-22)	Tarkentuminen
Tavaratuonti	2019Q1	14 858	15 152	15 156	298
	2019Q2	16 128	15 941	15 966	-162
	2019Q3	15 462	15 620	15 638	176
	2019Q4	15 554	15 554	15 493	-61
Tavaravienti	2019Q1	15 977	16 358	16 317	340
	2019Q2	16 372	15 794	15 774	-598
	2019Q3	15 399	15 595	15 589	190
	2019Q4	17 099	17 099	17 142	43
Palvelutuonti	2019Q1	7 496	7 882	7 945	449
	2019Q2	7 860	8 017	8 082	222
	2019Q3	7 630	7 836	7 917	287
	2019Q4	8 806	8 806	8 933	127
Palveluvienti	2019Q1	7 040	6 991	7 105	65
	2019Q2	7 196	7 723	7 920	724
	2019Q3	7 856	8 015	8 115	259
	2019Q4	8 392	8 392	8 516	124

Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto kuvaa Tavaroiden ja palveluiden vientiä ja tuontia karkealla tuote- ja aluejaottelulla neljännesvuositasolla. Tilasto kuvaa ulkomaankaupan kokonaisuutta ja muodostaa linkin IMTS-manuaalin (International Merchandise Trade Statistics, Tulli) ja BPM-manuaalin (Balance of Payments Manual, maksutase) mukaisen tavarakaupan välille. Palvelukaupan osalta noudatetaan Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan MSITS 2010 -käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa sisältyy vaihtotaseeseen, joten tilasto muodostaa osan Suomen maksutasetta. Maksutasetilastointi perustuu Suomen lakisääteisiin velvoitteisiin tuottaa ja raportoida maksutasetilastoa Euroopan keskuspankille (EKP) (EKP:n suuntaviivat EKP/2011/23) ja Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle Eurostatille (Euroopan komission asetus N:o 555/2012) sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF). Tilastotietoja käytetään myös kansantalouden tilinpidon ulkomaat -sektorin tietojen tuottamisessa.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Ulkomaankauppa on tapahtuma, jossa Suomessa sijaitseva ja ulkomailla sijaitseva taloudellinen toimija (esim. yritys) käyvät kauppaa. Tavaroiden ja palveluiden viennistä syntyy tuloa. Tavaroiden ja palveluiden tuonnista syntyy menoa. Tilasto kattaa kaikkien Suomen kansantalouteen kuuluvien toimijoiden väliset tavaroihin ja palveluihin liittyvät transaktiot ulkomaille sijoittuneen talousyksikön kanssa. Maksutaseessa tavara- tai palvelutransaktio perustuu taloudellisen omistajuuden muutokseen. Tilasto sisältää myös konsernien sisäisen tavara- ja palvelukaupan.

Tullin mukainen tavarakauppa mittaa Suomen rajat ylittävää tavarakauppaa. Se perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jossa on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon Yhdistyneiden kansakuntien tilastotoimiston kansainvälisen tavarakaupan tilastoja koskevat suositukset (IMTS-manuaali).

Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu puolestaan omistajuuden vaihtumiseen. Maksutaseen mukaiset tavarakaupan tietojen pohjana käytetään Tullin mukaisen tavarakaupan tietoja, mutta siihen tehdään BPM6-manuaalin mukaisia käsitteellisiä muutoksia. Muutokset sisältävät tavaroiden kuljetukseen liittyvän CIF-FOB-vähennyksen, välityskaupan lisäyksen, valmistuttamiseen liittyvät lisäykset ja poistot sekä muut tavarakaupan lisäykset ja poistot, kuten alustoimitusten tuonnin, palautukset, salakuljetuksen ja yksityishenkilöiden käymän verkkokaupan.

Palveluiden erittelyt perustuvat MSITS 2010 -manuaalin EBOPS 2010 palveluluokitukseen.

Palvelut on luokiteltu seuraavasti ja joidenkin palveluerien nimet muuttuivat 22.9.2017 alkaen

- Tuotannolliset palvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut
Uusi nimi: Huolto- ja korjauspalvelut, muualla luokittelemattomat
- Kuljetus
- Matkailu
- Rakentaminen ja projektitoimitukset
- Vakuutus- ja eläkepalvelut
- Rahoituspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut
Uusi nimi: Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualla luokittelemattomat
- Vanha nimi: Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut
Uusi nimi: Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut
- Muut liike-elämän palvelut

- Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut
Uusi nimi: Julkisyhteisöjen tuottamat tavarat ja tarjoamat palvelut, muualla luokittelemattomat

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa –tilaston laatimiseen käytetään suoraa tiedonkeruuta ja muista taloustilastoista johdettua tietoa. Tulli kerää tiedot Suomen rajan ylittävästä tavaroiden ulkomaankaupasta sekä julkaisee ulkomaankauppatilastot. Tilastokeskus kerää tai johtaa kansainvälisen palvelukaupan sekä ulkomailta ulkomaille tapahtuvan tavarakaupan tiedot.

2.1 Tavarat

Maksutaseen mukaisessa tilastoinnissa tavarantuonnin arvot muutetaan Tullin tilastoimista CIF-arvoisista maksutaseen FOB-arvoiksi, jolloin rahdin ja vakuutuksen osuus tavarantuonnista siirretään kuljetus- tai vakuutusmenoihin. Lisäksi tuontiin lisätään alustoimitukset, joihin kuuluvat muun muassa satamissa ja terminaaleissa hankitut tavarat ja polttoaineet. Maittain jaetuissa tavarakauppatiedoissa vienti on tilastoitu määrämään, tuonti EU-alueelta lähetysmaan ja tuonti EU:n ulkopuolelta alkuperämään mukaan.

Tulli kerää rajat ylittävän tavarakaupan tilastoinnissa tarvittavat tiedot. Tiedot Suomen kaupankäynnistä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa saadaan tullausjärjestelmästä. EU:n sisäisestä kaupasta tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain Intrastat-järjestelmän mukaiset tilastotiedot Tullille.

Tavarat kattavat irtaimen omaisuuden, jonka omistus siirtyy yhdessä maassa olevalta yksiköltä toisessa maassa olevalle yksikölle. Rajat ylittävä kauppatavara kirjataan maksutaseessa markkina-arvoon (FOB) ja siitä poistetaan rajat ylittävät tavarat joissa ei tapahtu omistajuuden muutosta.

Välityskauppa, ulkomailta ulkomailta valmistutettavaksi ostetut tavarat ja ulkomaille myyty tavara, joka on valmistettu ulkomailta kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa, kuten myös alustoimitusten tuonti. Yksityishenkilöiden verkkokauppa ja salakuljetus johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2 Palvelut

Palvelut ovat sellaisen tuotannollisen toiminnan seurausta, joka muuttaa niitä kuluttavien yksiköiden olosuhteita tai edistää tuotteiden ja rahoitusvarojen vaihdantaa. Palvelut eivät yleensä ole erillisiä eriä, joihin voisi kohdistua omistusoikeuksia, ja yleensä palvelua ja palvelun tuottamista ei voi erottaa toisistaan.

2.2.1 Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelu

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa tiedustellaan suomalaisten yritysten käymä palveluiden ulkomaankauppa. Tiedustelu kattaa tuotannolliset palvelut, muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut, kuljetuksen, rakentamisen ja projektitoimitukset, rahoituspalvelut (pl. FISIM), muualla luokittelemattomat henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut sekä henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut.

Tiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tiedot kootaan neljännesvuosi- ja vuositiedonkeruulla suoraan yrityksiltä. Neljännesvuositiedusteluun valitaan noin 1 000 palveluiden ulkomaankaupan merkittäväntä yritystä, jotka edustavat tilastossa itseään. Vuositiedustelu kattaa noin 2 000 yritystä, jotka valitaan tiedusteluun satunnaisesti. Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Otostiedot korotetaan kattamaan tiedustelun ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien itseään edustavien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

2.2.2 Matkailu

Matkailuerään tilastoidaan kaikki muut matkasta aiheutuvat menot kuin maiden väliset kuljetukset, jotka luetaan kuuluvaksi kuljetuserään. Matkailuerään kuuluviksi luetaan myös risteilyistä, kausi- ja rajatyöntekijöistä sekä ulkomaisesta opiskelusta ja sairauenhoidosta aiheutuneet menot. Menojen osalta tilasto perustuu suomalaisten matkailu -tilastoon ja tulojen osalta majoitustilastoon sekä menetelmälliseen arvioon.

2.2.3 Kuljetus

Kuljetuspalvelut kattavat meri-, ilma- ja muiden liikennemuotojen henkilö- ja rahtikuljetuksen sekä niitä palvelevan toiminnan, joka sisältää mm. alusten maksamat ahtaus-, satama-, väylä- ja luotsimenot. Lisäksi kuljetuspalvelut kattavat posti- ja kuriiripalvelut. Kuljetusrahtitulot ovat suomalaisten varustamojen, lentotai kuljetusyhtiöiden ulkomaisten tavaroiden kuljetuksista ansaitsemia tuloja. Vastaavat menot ovat ulkomaisille kuljettajille maksettuja kuljetusmenoja.

Huomattava kuljetustuloerä on ulkomaisilta matkailijoilta saatu kuljetustulo, joka jakautuu merikuljetustuloon ja lentokuljetustuloon. Vastaavat menot ovat suomalaisten ulkomaisille kuljetusyrityksille maksamia menoja.

Kuljetuspalveluiden tulot kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa. Meri- ja lentoliikenteen rahtikuljetusmenot perustuvat Tullin mukaiseen tavarakauppaan tehtävään CIF-FOB-muunnokseen. Tieliikenteen rahtikuljetusmenot sekä posti- ja kuriiripalveluiden menot perustuvat palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedusteluun. Muut kuljetusmenot johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2.4 Muut palvelut

Tiedot ulkomaisista vakuutustuloista ja -menoista saadaan Finanssivalvonnan toteuttamasta vuosikyselystä. Kyselyssä ovat mukana kaikki Suomessa vakuutuksia myyvät yritykset. Tavaravakuutusta koskevat tiedot perustuvat pääosin Tullin määrävuosittain toteuttaman tavarakaupan rahti- ja vakuutuskyselyn tuloksiin. Lisäksi suomalaisilta yrityksiltä tiedustellaan palvelukyselyn yhteydessä niiden ulkomailta hankkimia vakuutuspalveluja.

Muualla luokittelemattomien julkishallinnonpalveluiden tiedot johdetaan kansantalouden tilinpidossa, kuten myös rahoituspalveluihin kuuluva FISIM, yksityishenkilöiden käymä sähköinen verkkokauppa sekä harmaa talous.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maksutasetilastojen laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on kiinnitetty suurta huomiota käytännön kyselykehikkojen määrittelyyn ja rekisterien tarkkuuteen. Tietojen oikeellisuutta ja tarkkuutta tarkastellaan säännöllisesti. Suomen tilastot ovat herkkiä juuri kehikko- ja mittausvirheiden suhteen, koska Suomessa on kansantalouden kokoon verrattuna erittäin suuria kansainvälisiä yrityksiä.

Vuosikyselyihin perustuvat tiedot arvioidaan tilastovuoden neljännesvuositilastoihin. Siten tietojen saanti täydentyy ajan mittaan, mikä saattaa johtaa huomattaviin korjauksiin tilastoissa. Tulli korjaa kuukausittaisia ulkomaankauppätietoja vähitellen tilastovuotta seuraavan vuoden kevääseen saakka.

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastauskatoon sekä yli- ja alipeittoon. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen yritysjoukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palveluiden määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmistä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosittaiset tiedot julkaistaan samaan aikaan Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilaston kanssa eli noin 11 viikon viiveellä kunkin neljänneksen päättymisestä. Vuositiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syksyyn mennessä, kun kaikki perustiedot on saatu. EKP:n ja Eurostatin korjausrytmin mukaan suurimmat korjaukset tehdään aina maaliskuun ja syyskuun lopussa. Tuolloin korjataan kaikki edellisen vuoden neljännesvuositiedot, jotta ne saadaan yhteneviksi korjattavien vuositason lukujen kanssa.

Myös päättynyttä vuotta edeltävän vuoden tietoja korjataan. Luvut tulevat lopullisiksi yli kahden vuoden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://stat.fi/til/tpulk>.

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/tpulk/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastoa laaditaan kansainvälisten tilastostandardien ja IMF:n maksutasekäsikirjan (6. painos vuodelta 2009) mukaisesti, mikä takaa tilaston vertailukelpoisuuden. Lisäksi käytetään Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia, jotka ovat linjassa maksutasekäsikirjan kanssa. Uuden tilaston julkaisu alkoi kesällä 2016.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osaksi johdettu muista tilastoista. Tullin julkaisemien ulkomaankauppa- ja Tilastokeskuksen julkaiseman tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilaston välillä on eroja. Tulli julkaisee rajat ylittävän tavarakaupan, kun taas tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa ulkomaankauppa perustuu omistajuuden vaihdokseen. Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa kattaa kaikki sektorit ja palvelut.

Lisätietoja

Tommi Kaatrasalo 029 551 3320

Nina Hiltunen 029 551 3089

Vastaava tilastojohtaja:
Jan Nokkala

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa 2018, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4228 (pdf)